

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक
(नोकरीचे नियमन व कल्याण)
अधिनियम, १९८१ मधील कलम २३
अन्वये सुट मिळण्यासाठी प्राप्त
होणाऱ्या अर्जासंदर्भात करावयाच्या
कार्यवाहीबाबतची कार्यपद्धती

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
शासन निर्णय क्रमांक : एसजीए-१५१२/प्र.क्र.३०८७/कामगार-५
दिनांक : ७ जुलै, २०१२

प्रस्तावना : खाजगी एजन्सीमार्फत मुख्य मालकांकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना सुरक्षा रक्षक मंडळाच्या सुरक्षा रक्षकांपेक्षा कमी नसलेले फायदे मिळत असतील तर अशा सुरक्षा रक्षकांना महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ मधील कलम २३ नुसार सुट मिळण्याची तरतूद आहे. खाजगी सुरक्षा रक्षक एजन्सीजकडून अशा प्रकारे सुट मिळण्याबाबतचे प्रस्ताव शासनास प्राप्त होत असतात. सदर प्रस्ताव सुरक्षा रक्षक सल्लागार समितीपुढे ठेवल्यानंतर कागदपत्रांची पूर्तता केलेल्या परिपूर्ण प्रस्तावांसंदर्भात सुट देण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येते. शासनाकडे प्राप्त होणाऱ्या काही प्रस्तावातील कागदपत्रे अपूर्ण असल्याने आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता करण्याबाबत संबंधित एजन्सीला कळविण्यात आले आहे. तथापि, अशा प्रस्तावांबाबत शासनाने निर्णय घेण्यापूर्वी सखोल चौकशी होणे गरजेचे आहे.

२. सुट देण्याबाबतच्या प्रस्तावांमध्ये ज्या सुरक्षा रक्षकांचे अर्ज जोडलेले असतात ते सुरक्षा रक्षक सदर आस्थापनेमध्ये कार्यरत आहेत किंवा कसे तसेच त्यांना एजन्सीने दावा केल्याप्रमाणे व प्रतिज्ञापत्र दिल्याप्रमाणे मंडळाइतक्याच सर्व सुविधा देण्यात येतात किंवा कसे याबाबतची काटेकोर शहनिशा होण्याची आवश्यकता असल्याने व या प्रस्तावांबाबतची प्राथमिक तपासणी क्षेत्रिय स्तरावर होण्याची आवश्यकता असल्याने सुट देण्याबाबतच्या प्रस्तावांवर कार्यवाही करण्याच्या अनुषंगाने कार्यपद्धती निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. या सर्व बाबीचा विचार करून या प्रकरणी शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे.

शासन निर्णय :

या प्रकरणी खालीलप्रमाणे सुरक्षा रक्षक मंडळ स्तरावर समित्यांची स्थापना करून कार्यपद्धती निश्चित करण्यात येत आहे..

- (अ) रायगड, पुणे, औरंगाबाद, नाशिक व नागपूर या सुरक्षा रक्षक मंडळांच्या ठिकाणी मंडळाचे अध्यक्ष व संबंधित जिल्ह्याचे उप/सहाय्यक कामगार आयुक्त यांची समिती नेमण्यात येत आहे. तसेच मुंबई सुरक्षा रक्षक मंडळाच्या ठिकाणी मंडळाचे अध्यक्ष व सह कामगार आयुक्त यांची समिती नेमण्यात येत आहे.
- (ब) शासनाकडे प्रलंबित असलेले सुट देण्याबाबतचे सर्व प्रस्ताव त्या त्या मंडळाशी संबंधित समितीकडे पाठविण्यात येतील.

- (क) सदर समिती संबंधित एजन्सीकडून सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-२ मधील तपासणीसूचिनुसार (चेकलीस्ट) प्रस्तावात सादर केलेल्या कागदपत्रांची छाननी/तपासणी करून, कागदपत्रे परिपूर्ण नसल्यास तपासणीसूचिनुसार आवश्यक त्या संबंधित कागदपत्रांची दोन महिन्यांचे कालावधीत एजन्सीकडून पूर्तता करून घेईल. प्रस्तावात नमुद केलेल्या मुख्य मालकाकडे मंडळाच्या निरीक्षकांमार्फत भेट देऊन मंडळाइतक्याच सुविधा सुरक्षा रक्षकांना मिळत असल्याबाबतची तसेच प्रस्तावातील नमुद सुरक्षा रक्षक संबंधित आस्थापनेकडे कार्यरत आहेत किंवा कसे याबाबत तपासणी करून, प्रस्तावातील नमुद सुरक्षा रक्षक सुट मिळण्यास पात्र आहे किंवा कसे याबाबतच्या अहवालासह/प्रमाणपत्रासह परिपूर्ण प्रस्ताव सुट देण्याबाबतची अधिसूचना निर्गमित करण्यासाठी शासनास सादर करेल.
- (द) परिपूर्ण प्रस्ताव शासनास सादर करताना मंडळाने तपासणीसूचिनुसार कागदपत्रांची रचना करून पृष्ठ क्रमांकासहीत प्रस्ताव सादर करावा. सदर प्रस्तावास सल्लागार समितीच्या कोणत्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे याबाबतचा उल्लेख करावा.
- (इ) प्रस्तावामध्ये नमुद जे सुरक्षा रक्षक सुट मिळण्यास पात्र आहेत अशा सुरक्षा रक्षकांची यादी ते कार्यरत असलेल्या मुख्य मालकाच्या नावासह (सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-३ मधील नमुन्यानुसार) प्रस्तावासोबत सादर करावी.
- (फ) वरीलप्रमाणे नेमण्यात आलेल्या समितीने प्रत्येक प्रस्तावासोबत सोबतच्या परिशिष्ट-१ मधील नमुन्यानुसार प्रमाणपत्र सादर करावे.

सदरहू आदेश हे महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८३ चे कलम ८(४) अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय शासनाच्या संकेतस्थळावर २०१२०७०९१२२२०९११०१ या क्रमांकावर उपलब्ध आहे. सर्व सुरक्षा रक्षक मंडळांनी सदर कार्यपद्धती त्यांच्या सूचना फलकावर प्रसिद्ध करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(आ.गु. अंसवळी)
उप सचिव (कामगार)

प्रत :-

- १) मा. मंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- २) मा. राज्यमंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- ३) सचिव (कामगार).
- ४) कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ५) सह कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ६) उप कामगार आयुक्त, रायगढ, पुणे, औरंगाबाद, नाशिक, नागपूर.
- ७) सहाय्यक कामगार आयुक्त, रायगढ, पुणे, औरंगाबाद, नाशिक, नागपूर.
- ८) सर्व सुरक्षा रक्षक मंडळे
- ९) निवड नस्ती (कामगार-५)

परिशिष्ट-१

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, ----- या मंडळाच्या
अधिकार क्षेत्रातील ----- आस्थापनेकडे नियुक्त असलेल्या ----- या खाजगी सुरक्षा रक्षक
एजन्सीच्या ---- इतक्या सुरक्षा रक्षकांना कलम २३ नुसार सुट मिळण्याबाबतच्या प्रस्तावाची छाननी
करण्यात आली. प्रस्तावात नमुद केलेल्या मुख्य मालकाकडे कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांना
मंडळापेक्षा कमी नसलेल्या सुविधा मिळत असल्याबाबतची तसेच प्रस्तावातील नमुद सुरक्षा रक्षक
संबंधित आस्थापनेकडे कार्यरत असल्याबाबतची खात्री करण्यात आली आहे. त्यानुसार
प्रस्तावातील ----- इतके सुरक्षा रक्षक सुट मिळण्यास पात्र आहेत. तपासणीसूचिनुसार प्रस्तावातील
सर्व कागदपत्रांची तपासणी केली असून, परिपूर्ण कागदपत्रांसह प्रस्ताव व अहवाल सादर करीत
आहोत.

(नांव व स्वाक्षरी)

अध्यक्ष, ----- सुरक्षा रक्षक मंडळ
सह कामगार आयुक्त/ उप कामगार आयुक्त/सहाय्यक कामगार आयुक्त

परिशिष्ट-२

महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ मधील कलम
२३ नुसार सुट मिळण्याबाबतच्या आवश्यक कागदपत्रांची तपासणीसूचि (चेकलीस्ट) (सदर
तपासणीसूचिनुसार प्रस्ताव पृष्ठ क्रमांकासह सादर करावा)

- १) एजन्सीमार्फत कार्यरत असलेल्या सुरक्षा रक्षकांची संख्या व नांवे (पृष्ठ क्रमांक -----)
- २) एजन्सीमार्फत सुरक्षा रक्षक नियुक्त केलेल्या मुख्य मालकांची संख्या व नांवे (पृष्ठ क्रमांक---)
- ३) एजन्सीसाठी विहीत नमुन्यातील अर्ज (परिशिष्ट-ब, फॉर्म-बी) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ४) शपथपत्र-मुळप्रत (रुपये ३००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर) मंडळाच्या सुधारीत नमुन्यानुसार (पृष्ठ
क्रमांक -----)
- ५) मुंबई दुकाने व आस्थापना नोंदणी प्रमाणपत्र (नुतनीकरणासह) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ६) व्यवसायकर नोंदणी प्रमाणपत्राची प्रत (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ७) व्यवसायकर भरल्याबाबतची पावती (Professional Tax Challan) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ८) भविष्य निर्वाह निधी नोंदणी प्रमाणपत्राची प्रत (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ९) सुरक्षा रक्षकांच्या नांवाने भविष्य निर्वाह निधी भरल्याबाबतची पावती (सुरक्षा रक्षकांच्या भविष्य
निर्वाह निधी नोंदणी क्रमांकासह). (P.F. Challan) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १०) राज्य कामगार विमा योजना नोंदणी प्रमाणपत्र. (पृष्ठ क्रमांक -----)
- ११) सुरक्षा रक्षकांच्या नांवाने कामगार राज्य विमाची रक्कम भरल्याबाबतची पावती (सुरक्षा
रक्षकांच्या E.S.I. नोंदणी क्रमांकासह) (E.S.I. Challan). (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १२) आयकर भरल्याबाबतचे प्रमाणपत्र (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १३) पाच वर्षांचे वाषिक ताळेबंद (Balancesheet) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १४) सर्व मुख्य मालकांसोबतचे करारपत्र (अँग्रीमेंट) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १५) सर्व मुख्य मालकांबाबतची माहिती, परिशिष्ट-क (Annexure-C) मंडळाच्या सुधारीत
नमुन्यानुसार (पृष्ठ क्रमांक -----)

- १६) सर्व मुख्य मालकांचे संमतीपत्र (कन्सेट लेटर), मंडळाच्या सुधारीत नमुन्यानुसार (पृष्ठ क्रमांक ----)
- १७) सुरक्षा रक्षकांना देण्यांत येणा-या वेतनाबाबतची माहिती (शासनास प्रस्ताव सादर करताना मागील तीन महिन्याचे वेतनपत्रक सादर करावे) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १८) सुरक्षा रक्षकांचे वेतन रेखांकित धनादेशाद्वारे वैयक्तिकरित्या दिल्याबाबतचे पुरावे (सदर सुरक्षा रक्षकांचे नाव, धनादेश क्रमांक व बँकेचे नाव इत्यादी बाबतचा तपशील बँकेच्या स्टेटमेंट्सह) (पृष्ठ क्रमांक -----)
- १९) सुरक्षा रक्षकांना देण्यात येणारे सानुग्रह अनुदान, उपदान, भरपगारी रजा, भरपगारी सुट्टी व अतिकालिन भत्याबाबतच्या तपशीलाची माहिती एजन्सीच्या पत्रावर देऊन त्याबाबतचे पुरावे सादर करावे (पृष्ठ क्रमांक -----)
- २०) खाजगी सुरक्षा रक्षक (नियमन) अधिनियम, २००५ अंतर्गत परवान्याची प्रत (पृष्ठ क्रमांक ---)
- २१) एजन्सीच्या मालकाचा पोलिस पडताळणी अहवाल (पृष्ठ क्रमांक -----)
- २२) प्रत्येक सुरक्षा रक्षकाचा विहित नमुन्यातील मूळ अर्ज-ड (परिशिष्ट-ड, फॉर्म-डी). (पृष्ठ क्रमांक -----)
- २३) सर्व सुरक्षा रक्षकांचे पोलिस पडताळणी अहवाल. (प्रत्येक सुरक्षकाचे पोलिस पडताळणी अहवाल त्याच्या अर्जाच्या मागे जोडणे आवश्यक आहे). (पृष्ठ क्रमांक -----)
- > एजन्सीजने सादर केलेली सर्व झेरॉक्स कागदपत्रे शासनाचे राजपत्रीत अधिकारी/ विशेष कार्यकारी अधिकारी तथा तत्सम साक्षांकनाचे अधिकार असलेले अधिकारी यांचेकडून साक्षांकित असल्याबाबत खात्री करावीत.

परिशिष्ट-३

सुट मिळण्यास पात्र सुरक्षा रक्षकांची यादी

अ.क्र.	सुरक्षा रक्षकाचे नांव	हुदा	मुख्य मालकाचे नांव व पत्ता
१.	२	३	४
१.			
२.			
३.			
४.			
५.			